

Tekniska Nämnden

GOTLANDS KOMMUN

Skyddsföreskrifter för
Tingstäde Träsk Ytvattentäkt
och Tingstäde Grundvattentäkt
Beslutade av kommunfullmäktige 2006-08-21

Täby 2006-03-23

AkvaNovum AB, Propellervägen 6A, 183 62 Täby
Tel: 08-630 01 90 Fax: 08-630 03 92 Säte: Stockholm
hakan.djurberg@akvanovum.se Mobil: 070-630 48 48

ingår i GRUNDTVATTENGRUPPEN

Bilaga 3

Innehållsförteckning

Allmänt.....	2
2 Syfte	2
3 Definitioner.....	2
4 Uttagsområde och brunnsområde.....	2
5 Vattenområde Tingstäde träsk.....	2
6 Inre skyddszon.....	3
7 Yttre skyddszon.....	6
8 Allmänna bestämmelser.....	8

Bilaga:

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR till skyddsföreskrifterna

1 Allmänt

Nedanstående föreskrifter skall gälla inom det skyddsområde som utmärkts på bifogade karta. Skyddsområdet är indelat i uttagsområde/brunnsområde, vattenområde samt inre och yttre skyddszoner.

2 Syfte

Syftet med vattenskyddsområdet är att skydda ytvattentäkten Tingstäde träsk och grundvattentillgångarna inom området.

3 Definitioner

Med hantering menas verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Med farligt gods menas gods som omfattas av lag om transport av farligt gods med tillhörande följdlagstiftning.

Med transport av farligt gods menas Förflyttning av farligt gods med transportmedel samt sådan lastning, lossning, förvaring och hantering av det farliga godset som utgör ett led i förflyttningen. Som transport avses dock inte förflyttning som sker endast inom den fastighet där tillverkning, lagring eller förbrukning av farligt gods äger rum.

Med avloppsvatten menas spillvatten eller annan flytande orenlighet, vatten som används för kylning, vatten som avleds för avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för viss eller vissa fastigheters räkning samt vatten som avleds för avvattning av begravningsplats.

Med industriell verksamhet menas all slags produktion, lagring, användning och hantering av kemiska produkter och varor, bortskaffande av avfall och utsläpp av avloppsvatten samt andra utsläpp från dessa verksamheter.

Med miljö och hälsoskyddsnämnd avses i dessa föreskrifter den nämnd som skall fullgöra kommunens uppgifter inom miljö och hälsoskyddsområdet.

4 Uttagsområde och brunnsområde

Inom uttagsområde för ytvattentäkten får endast vattentäktsverksamhet bedrivas. Uttagsområdet dvs. området kring ytvattenintaget ska märkas ut med röda bojar.

Inom brunnsområden för grundvattentäkten får endast vattentäktsverksamhet bedrivas. Brunnsområdena ska inhägnas eller brunnarna förses med brunnsöverbyggnader.

5 Vattenområde Tingstäde träsk

Vad som föreskrivs gälla inom inre skyddszon (avsnitt 6) gäller i tillämpliga delar även inom uttagsområdet.

5.1 Hantering av petroleumprodukter, kemikalier mm

Hantering av kemikalier inom vattenområdet och kemisk behandling av sjön för främjande av fiske, för bekämpning av vass m.m. eller för motverkande av förorening får inte ske. Undantag kan medges av kommunens Miljö och hälsoskyddsnämnd, om det efter samråd befunnits att råvattenbeskaffenheten inte försämras av föreslagen åtgärd. Tekniska nämndens tillstyrkan måste dock föreligga.

Hantering av petroleumprodukter får inte ske inom vattenområdet.

5.2 Energianläggningar

Energianläggningar får ej anläggas i Tingstäde träsk. (Vattenområdet)

5.3 Avlopp

Utsläpp av avloppsvatten får ej ske till Tingstäde träsk. (Vattenområdet)

5.4 Fiskodling mm

Fiskodling och kräftdjursodling får inte förekomma i Tingstäde träsk. (Vattenområdet)

5.5 Muddring, pålning mm

Muddring, pålning, tippning av massor i vattenområdet eller annan vattenverksamhet får inte förekomma i Tingstäde träsk. (Vattenområdet)

5.6 Bil- och båtkörning på Tingstäde träsk (Vattenområdet)

Bilkörning eller annan körning med motordrivna fordon får inte förekomma på sjöns is.

Båt med petroleumdriven motor får ej framföras inom vattenområdet. Båt med eldriven motor får användas förutom inom uttagsområdet.

Inga vattenskotrar av något slag får framföras inom vattenområdet.

6 Inre skyddszon

6.1 Hantering av petroleumprodukter

Hantering av petroleumprodukter får ej ske, med undantag för försörjning av befintliga bostadshus med eldningsolja och påfyllning av drivmedel i mindre trädgårdsredskap såsom gräsklippare, röjsågar och dylikt på den egna tomten.

Förvaringstankar skall vara utrustade eller placerade enligt Naturvårdsverkets föreskrifter, så att petroleumprodukter vid läckage säkert kan förhindras tränga ner i marken.

Se även bilaga "Allmänna upplysningar", angående hantering av petroleumprodukter.

Hantering av petroleumprodukter får dock ske vid militär verksamhet under förutsättning att skyddsåtgärder är planerade och resurser för åtgärder vid eventuell olycka avsatts.

6.2 Hantering av naturgödsel , andra gödningsmedel samt ensilage

Yrkesmässig hantering av naturgödsel ,andra gödningsmedel samt ensilage får användas för normal drift av befintligt jordbruk. Mängden måste alltid anpassas så att yt- och grundvattenkvaliteten inte påverkas.

6.3 Hantering av skadedjurs-, bekämpnings- och växtskyddsmedel

Hantering av skadedjurs-, bekämpningsmedel och träskyddsmedel kräver tillstånd av Miljö och Hälsoskyddsnämnden.

Se även bilaga "Allmänna upplysningar", angående spridning av kemiska bekämpningsmedel.

6.4 Upplag av bark och timmer

Permanent upplag av bark och timmer får inte förekomma. För tillfälligt upplag av bark och timmer (under ett år) skall anmälan ske till kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd i det enskilda fallet.

6.5 Markavvattning

Markavvattning får inte förekomma.

Se även bilaga "Allmänna upplysningar", angående skyddsdikning.

6.6 Slutavverkning av skog

Före eventuell slutavverkning av skog ska anmälan ske till kommunens tekniska förvaltning.

6.7 Avledning av avloppsvatten

Nya avloppsanordningar för avloppsvatten får inte anläggas. För befintliga avloppsanordningar för avloppsvatten kan kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd ge tillstånd i det enskilda fallet, i enlighet med gällande Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö.

Avloppsledning skall vara täta, inspekteras regelbundet av fastighetsägaren och vid behov omedelbart läggas om eller renoveras.

6.8 Hantering av avfall

Avfall får inte deponeras inom området.

Se även bilaga "Allmänna upplysningar", angående uppläggning, mellanlagring och deponering av avfall.

6.9 Industriell verksamhet

För befintlig industriell verksamhet gäller för hantering av kemikalier föreskrifterna enligt avsnitt 6.1 i tillämpliga delar. Vid tillämpning av 6.1 skall med bostadshus avses den eller de byggnader i vilka den industriella verksamheten bedrivs. För nya avloppsanordningar

och för avloppsledningar gäller föreskrifterna enligt punkt 6.7 ovan. Utsläpp av avloppsvatten och deponering av avfall får inte förekomma.

6.10 Väghållning

Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus eller vägsalt får inte förekomma. Vägsaltning får inte ske.

Deponering av snö från trafikerade ytor får inte ske om snön härrör från ytor utanför skyddszone.

6.11 Täckverksamhet, andra schaktningsarbeten, sprängning, borrhning m.m.

Sand- och grustäkt samt annan täcktverksamhet får inte etableras. För befintlig täcktverksamhet och för annat schaktningsarbete gäller att täkt eller schaktning inte får ske till lägre nivå än tre meter över högsta naturliga grundvattennivå. Borrhningar eller liknande undersökningsarbeten får inte förekomma inom inre skyddszone för grundvattentäkten utan anmälan till kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd om det inte är uppenbart att skaderisk för grundvattnet eller ytvattnet ej föreligger.

Se även bilaga "Allmänna upplysningar", angående uppläggning av schaktmassor eller andra massor.

6.12 Energianläggningar

Värmepumpsanläggningar för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten får inte anläggas utan tillstånd från kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd.

Eventuella värmepumpsanläggningar måste utföras så att yt- eller grundvattnets mängd eller kvalitet inte äventyras, vilket förutsätter att anläggningsarbetena utförs enligt Normbrunn 97 och av certifierad entreprenör eller av entreprenör med motsvarande kompetens

Se även bilaga "Allmänna upplysningar", angående energianläggningar.

Vindkraftanläggningar och transformatoranläggningar ska vara så konstruerade att all olja vid eventuellt läckage kan innehållas utan risk för nedträngning i mark eller vatten.

6.13 Transport av farligt gods

Transport av farligt gods på väg 148 Visby - Lärbro måste ske med stor försiktighet. Inträffade olyckor skall omedelbart rapporteras genom alarmering på telefonnummer 112.

6.14 Enskilda grundvattentäkter

Brunn skall vara så utförd att spridning av föroreningar till mark eller grundvatten förhindras.

6.15 Terrängtrafik med motordrivet fordon

Körning i terräng med motordrivet fordon, t.ex. terrängvagn eller terrängskoter, för annat ändamål än jord- eller skogsbruk eller militära uppdrag, är förbjuden.

Se även bilaga "Allmänna upplysningar", angående terrängkörning.

6.16 Vattendrag

Fiskodling och kräftdjursodling får inte förekomma. Muddring, pålning och tippning av massor i vattendrag får inte förekomma.

7 Yttre skyddszon

Inom den yttre skyddszone n gäller följande:

7.1 Hantering av petroleumprodukter

Hantering av petroleumprodukter får ej ske utan tillstånd från kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd med undantag för försörjning av befintliga bostadshus med eldningsolja och påfyllning av drivmedel i mindre trädgårdsredskap såsom gräsklippare, röjsågar och dylikt på den egna tomten där tillstånd ej krävs.

Förvaringstankar skall vara utrustade eller placerade enligt Naturvårdsverkets föreskrifter, så att petroleumprodukter vid läckage säkert kan förhindras tränga ner i marken.

Hantering av petroleumprodukter får även ske vid militär verksamhet under förutsättning att skyddsåtgärder är planerade och resurser för åtgärder vid eventuell olycka avsatts. I övrigt gäller samma föreskrifter som för inre skyddszon.

7.2 Hantering av naturgödsel och andra gödningsmedel

Hantering av växtnäringsämnen och ensilage måste ske med stor försiktighet.

7.3 Hantering av skadedjurs-, bekämpnings- och växtskyddsmedel

Hantering av -skadedjurs-, bekämpningsmedel och träskyddsmedel får inte förekomma utan tillstånd från kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd.

7.4 Upplag av bark och timmer

Permanent a upplag av bark och timmer får inte förekomma. För tillfälligt upplag av bark och timmer (under ett år) skall anmälan ske till kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd i det enskilda fallet.

7.5 Markavvattning

Markavvattning får inte förekomma.

Se även bilaga "Allmänna upplysningar", angående skyddsdikning.

7.6 Slutavverkning av skog

Före eventuell slutavverkning av skog ska anmälan ske till kommunens tekniska förvaltning.

7.7 Avledning av avloppsvatten

Ny avloppsanordning för avloppsvatten får inte anläggas utan tillstånd från kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd i enlighet med gällande Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö.

Avloppsledningarna skall vara täta, inspekteras regelbundet av fastighetsägaren och vid behov omedelbart läggas om eller renoveras.

7.8 Hantering av avfall

Avfall får inte deponeras inom området.

Se även bilaga "Allmänna upplysningar", angående uppläggning, mellanlagring och deponering av avfall.

7.9 Industriell verksamhet

För ny verksamhet krävs anmälan till kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd för verksamhet som inte omfattas av tillståndsplikt enligt gällande lagstiftning.

För befintlig industriell verksamhet gäller för hantering av kemikalier föreskrifterna enligt avsnitt 7:1 i tillämpliga delar. Vid tillämpning av avsnitt 7.1 skall med bostadshus avses den eller de byggnader i vilka den industriella verksamheten bedrivs. För nya avloppsanordningar och för avloppsledningarna gäller föreskrifterna enligt avsnitt 7.7.

7.10 Väghållning

Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus eller vägsalt får inte förekomma utan tillstånd av kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd. Deponering av snö från trafikerade ytor från områden utanför skyddsområdena får inte ske.

7.11 Tåktverksamhet, andra schaktningsarbeten, sprängning, borrhning m.m.

Sand- och gruståkt och annat schaktningsarbete får inte ske till lägre nivå än två meter över högsta naturliga grundvattennivå.

Kalkstensbrytning får dock ske till de nivåer som länsstyrelsen (eller motsvarande myndighet) kan komma att fastställa, utan beaktande av grundvattenytans höjdläge. Tåktverksamheten skall emellertid ske på sådant sätt, att grundvatten icke bortledes om det kan tillgodogöras för vattenförsörjningsändamål. Den skall också utföras så, att förorening av grundvattnet icke sker, innebärande att förvaring och hantering av oljeprodukter och för grundvattnet skadliga kemikalier sker på betryggande sätt.

Uppläggning av schaktmassor eller andra massor är sådan miljöfarlig verksamhet som ska anmälas till kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd eller tillståndsprövas av länsstyrelsen enligt gällande lagstiftning..

7.12 Energianläggningar

Värmepumpsanläggningar för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten får inte anläggas utan tillstånd från kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd

Se även bilaga "Allmänna upplysningar", angående energianläggningar.

Värmelager i grundvatten med temperatur högre än 20 °C får inte anläggas.

Vindkraftanläggningar och transformatoranläggningar ska vara så konstruerade att all olja vid eventuellt läckage kan innehållas utan risk för nedträngning i mark eller vatten.

7.13 Transport av farligt gods

Transport av farligt gods på väg 148 Visby - Lärbro måste ske med stor försiktighet. Inträffade olyckor skall omedelbart rapporteras genom alarmering på telefonnummer 112.

7.14 Enskilda grundvattentäkter

Brunn skall vara utförd så att spridning av föroreningar till mark eller grundvatten förhindras.

7.15 Terrängtrafik med motordrivet fordon

Se även bilaga "Allmänna upplysningar", angående terrängkörning.

7.16 Sjöar och vattendrag

För annan fiskodling eller kräftdjursodling än tillståndspliktig odling enligt gällande lagstiftning krävs tillstånd från kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd.

För vattenverksamhet såsom muddring, pålning och tippning av massor i vattenområde och som inte är tillståndspliktig enligt gällande lagstiftning ska anmälan ske till kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd.

8 Allmänna bestämmelser

Det åligger ägare eller nyttjare av fastighet inom skyddsområdet att tillse att inträffade händelser som kan medföra risk för yt- eller grundvattenförorening omedelbart anmäls till räddningstjänsten och till miljö och hälsoskyddskontoret i Gotland kommun. Inträffade olyckor skall omedelbart rapporteras genom alarmering på telefon 112.

Om det föreligger särskilda skäl kan miljö och hälsoskyddsnämnden medge undantag (dispens) från ovan meddelade föreskrifter.

Innan miljö och hälsoskyddsnämnden medger dispensen, skall samråd äga rum med vattentäktens huvudman.

I lagen finns bestämmelser om tillsyn över efterlevande av föreskrifterna ovan och om påföljd vid åsidosättande av föreskrifterna.

Vattentäktens huvudman skall sätta upp informationsskyltar vid gator och vägar som passerar gränsen till skyddsområdet.

TEKNISKA FÖRVALTNINGEN

GOTLANDS KOMMUN

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR

till skyddsföreskrifter för Tingstäde Träsks Ytvattentäkt och
Tingstäde grundvattentäkt

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt **29 kap. 8 § miljöbalken (1998:808)**.

Hänsynsregler

I **miljöbalkens 2 kap. 3 §** finns allmänna hänsynsregler som innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljö.

Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidtaga sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras att förebygga eller avhjälpa skadan.

Beredskap

Beredskapsplan för sanering vid akut föroreningsrisk bör upprättas av vattentäktens huvudman senast två år efter det att dessa föreskrifter fastställts. Planen bör godkännas av Miljö och hälsoskyddsnämnden.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening, skall omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet.

Anmälan skall göras till den kommunala räddningstjänsten **tel. 112**, miljö och hälsoskyddsförvaltningen samt vattentäktens huvudman.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets författningssamling, NFS 1997:2 finns föreskrifter om användningen av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Naturvårdsverkets **"Allmänna råd 97:3" med kompletteringar den 5 juni 2000, NFS 2000:7**.

Bestämmelsen innebär att den som yrkesmässigt vill använda bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde måste ansöka om tillstånd för detta hos kommunens miljönämnd. Nämnden skall sedan utifrån erforderligt beslutsunderlag avgöra om tillstånd kan medges eller inte och, om tillstånd medges, också meddela under vilka förutsättningar detta gäller. Syftet med bestämmelsen är att kunna skydda vattenförsörjningen såväl genom att förebygga föroreningar av vattentäkter som att vidta åtgärder vid förorenade täkter.

Hantering av brandfarliga vätskor

Vattentäkter måste skyddas från föroreningar som kan fördärva dricksvattnet.

Brandfarliga vätskor (bl.a. petroleumprodukter) är mycket besvärliga föroreningar i detta sammanhang. Det räcker t ex med en liter dieselloja för att göra en miljon liter vatten odrickbart. Det medför dock ingen hälsorisk att dricka vattnet vid låga halter, även om det luktar och smakar illa. Oljeföroreningar kan bli kvar under mycket lång tid (flera år) i mark och grundvatten.

I Naturvårdsverkets **"Föreskrifter och allmänna råd", 2000:4**, om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde. Det innebär bl. a att ytor, på vilka brandfarliga vätskor hanteras, skall utformas på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Vidare skall informationsskylt om "Vattenskyddsområde" vara uppsatt vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde.

Cistern eller lösa behållare för en sammanlagd lagrad volym som är större än 250 l skall ha sekundärt skydd. Detta gäller dock inte cistern som är belägen i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt.

För hanteringen skall i övrigt iakttas vad som gäller enligt lagstiftningen om kemiska produkter och om brandfarliga och explosiva varor samt **Naturvårdsverkets bestämmelser om hantering av petroleumprodukter enligt föreskrifter (NFS 2003:24)**.

Avfall

Uppläggning, mellanlagring och deponering av avfall är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt **9 kap. MB** och **Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH)**.

Schaktmassor mm

Uppläggning av schaktmassor eller andra massor är sådan miljöfarlig verksamhet som ska anmälas till kommunens miljö och hälsoskydds nämnd eller tillståndsprövas av länsstyrelsen enligt **9 kap. 6 § MB**.

Industriell verksamhet

Anmälnings skyldighet eller tillståndsplikt gäller för vissa miljöfarliga verksamheter enligt **9 kap. 6 § MB** och **FMH**.

Skydds dikning

Ansökan om tillstånd till markavvattning prövas som regel av länsstyrelsen. Arbeten får dock utföras utan föregående tillstånd, om det till följd av en skada eller för att förebygga en skada är nödvändigt att tillståndspliktiga ändrings- eller lagningsarbeten utförs genast. Ansökan om godkännande av arbetena skall dock göras omgående. Se även vattenverksamhet nedan.

Vattenverksamhet

Vattenverksamhet enligt 11 kap MB skall efter ansökan prövas av Miljödomstolen förutom markavvattning som prövas av länsstyrelsen.

Energianläggningar

I lokal föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö finns Miljö och hälsoskydds nämnden i Gotlands kommun anvisningar för värmepumpsanläggningar.

Terrängkörning

Körning i terräng med motordrivet fordon, t.ex. terrängvagn eller terrängskoter, för annat ändamål än jord- och skogsbruk eller militär verksamhet får endast ske på särskilt markerade leder för sådan körning. Se **Terrängkörningslagen**.

Transport av farligt gods

Länsstyrelsen kan besluta rekommendera vägar för farligt gods.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m. m. regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet har rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den "förlust" som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av föreskrifterna.

Tillsyn

Kommunen är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområden enligt **miljöbalken** och **förordningen (1998:900) om tillsyn** enligt miljöbalken.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Uppsättning av skyltar, stängsel

Om skyltar eller stängsel behöver sättas upp enligt dessa föreskrifter får annans mark tas i anspråk för detta. Om överenskommelse inte kan träffas på frivillig väg kan Länsstyrelsen ålägga en markägare att upplåta sin mark för ovan nämnda ändamål.

Information

Gotlands kommun avser att regelbundet informera samtliga fastighetsägare och brukare inom skyddsområdet om här meddelade föreskrifter.